

Přehled počasí v uplynulém roce 2016

I tento uplynulý rok byl teplotně silně nadnormální a svým teplotním průměrem se zařadil po bok roku 2002. Podobně jako rok 2015 byl i tento rok srážkově podnormální, ale jen mírně. V létě přece jen spadlo dostatečné množství srážek na to, aby se dařilo silnému až mimořádnému růstu hub v okolních lesích, tedy v oblasti jižních Brd. Podobně i nyní byly všechny měsíce teplotně nadnormální, nebo normální (duben, květen a listopad). Také zima 2015/2016 byla velmi mírná., jen leden ukázal trochu zimní tvář. Mimořádná vedra, jaká jsme prožili v roce 2015, se již neopakovala. Vlhkost vzduchu byla všeobecně vyšší. I když srážkově příznivě se vyvíjející léto bylo zasaženo suchým srpnem a zářím, přesto zásoba spodních vod byla dostatečná a vodní bilance byla lepší než v roce 2015.

V následujícím číselném přehledu jsou pro jednotlivé měsíce a celý rok uvedeny průměrné teploty vzduchu s připojenými odchylkami od šedesátiletého mezinárodně užívaného normálu z období 1931-1990. Podobně jsou zpracovány i úhrny vodních srážek zaokrouhlené na celé mm (neboli litry spadlé vody na 1 m² plochy). Měřítkem odchylek jsou v tomto případě ovšem procenta normálu 1931-1990.

| měsíc | I. | II. | III. | IV. | V. | VI. | VII. | VIII. | IX. | X. | XI. | XII. | rok |
|---------------------|-------|------|------|------|------|------|------|-------|------|------|------|------|---------|
| Prům. teplota | - 1,3 | 2,4 | 2,9 | 7,0 | 12,7 | 16,4 | 18,1 | 16,7 | 15,1 | 7,3 | 2,0 | -0,4 | 8,24°C |
| Odchylka od normálu | +2,1 | +4,6 | +1,2 | +0,5 | +1,2 | +1,5 | +1,6 | +0,9 | +2,8 | +0,2 | -0,1 | +1,2 | +1,47°C |
| Úhrn srážek | 61 | 69 | 28 | 26 | 60 | 97 | 88 | 27 | 26 | 51 | 36 | 30 | 599 mm |
| % normálu | 149 | 173 | 70 | 52 | 90 | 131 | 101 | 35 | 50 | 111 | 86 | 68 | 91% |

Z uvedeného přehledu vyplývá, že např. **relativně** (tj. měřeno velikostí odchylky od normálu) byl nejteplejším měsícem **únor** (odchylka s nejvyšší hodnotou +4,6°C). **Absolutně** nejteplejším měsícem byl ovšem **červenec**, když jeho průměr teploty o hodnotě 18,1 °C je ze všech měsíců nejvyšší. Podobně je tomu u posuzování ostatních extrémů včetně vodních srážek.

Myslím si, že vše nutné a potřebné bylo již sděleno a pokud možno vysvětleno. Obrátme se proto již k vlastnímu stručnému popisu počasí v jednotlivých měsících roku 2016.

Leden – se choval až do 22. 1. jako zimní měsíc. Od 5. do 25. 1. ležel sníh o výšce až 16 cm. Dne 19. 1. byl zaznamenán **nejsilnější mráz, -19,7°C nejen zimy 2015/2016, ale i celého roku 2016**. Naopak 27. 1. bylo již předjarních 12,2°C, a po sněhu nebylo ani památky. Srážek byl opravdu dostatek.

Únor – byl teplý a vlhký, sníh se udržel jen ve dvou dnech. Častý byl výskyt silných až bouřlivých větrů. Pokud mrzlo, tak jen slabě. Večer 29. 2. napadlo 8 cm sněhu a spadlo při tom 22,7 mm srážek.

Březen – byl teplotně podobný únoru, sníh se udržel ve 4 dnech, srážkově však byl silně podnormální. 31. 1. se teplota vyhoupla až na pěkných 19,2°C. V závěru měsíce se začala příroda rychle probouzet.

Duben – sice mnoho vláhy nepřinesl, ale té byl zatím dostatek díky bohatým lednovým a únorovým srážkám. Dne 5. 4. jsme zažili jakési malé léto s teplotou 25,1°C a 16. 4. jsme zaznamenali první bouřku. V posledním týdnu se citelně ochladilo a také sněžilo. Ještě 29. 4. řádně mrzlo, a to -3,9°C (při zemi dokonce -9,3°C!).

Květen – přinesl krásné jarní počasí, řadu slunečných dnů. Začalo se již projevovat sucho, zvláště když stoupaly teploty stále výše až do tropických 30,2°C dne 22. 5. Pak přece jen přišla bouřka s deštěm 18,8 mm, takže se vodní bilance zlepšila, a zvláště tehdy, když do konce měsíce spadlo ještě cca 34 mm blahodárné vláhy.

Červen – byl velmi teplý a zároveň vlhký, např. 6. 6. spadlo při bouřce 28,0 mm vody. I v dalších dnech vydatněji pršelo (např. 16. 6. 20,1 mm). „Medard“ se opravdu vydařil, přičemž ale bylo převážně velmi teplo. Vše tak bylo připraveno k silnému růstu hub v okolních lesích již takto časně. Ve dnech 23. až 25. 6. jsme měli tropy s nejvyšší teplotou 32,4°C naměřenou dne 24. 6.

Červenec – byl horký a vlhký zároveň; 32,3°C naměřených 12. 7. bylo i nejvíce v měsíci. Vlhké periody se dosti pravidelně střídaly se suššími a bouřková činnost se silně rozvinula (8 dní s bouřkou). Houby rostly stále ve větším množství, až nastala doslova houbová exploze s převahou pravých smrkových hřibů a masáků. Okolní lesy byly plné houbařů, přesto asi každý nacházel dostatek hub.

Srpen – také přinesl horké dny, ale zároveň i sucho. Bouřka se vyskytla pouze v jednom dni. Teplotně léto vyvrcholilo až 28. 8. s teplotou **33,1°C, což je i nejvyšší zaznamenaná teplota v roce 2016**. Houby rostly dál, až v závěru měsíce se jejich růst zarazil. Jinak panovalo krásné a stálé počasí.

Září – bylo ještě sušší a mimořádně teplé, takže léto pokračovalo plně dál. Zářivé, jasné dny nás provázely téměř celý měsíc. Ještě 11. 9. jsme naměřili tropických 30,6°C. Po celý měsíc se nevyskytl žádný mrazík, ani přízemní. Po vydatnějších srážkách ve dnech 16. a 17. 9. (celkem 18,2 mm) se růst hub začal opět obnovovat.

Říjen – se představil jako nezvykle silně zamračený měsíc. Díky vydatným srážkám v první dekádě (34,4 mm) se zcela obnovil silný růst hub a vydržel takto téměř až do konce listopadu. Slunce svítilo skutečně jen málo (celkem nasvítilo pouze 49,5 hodin) a letních teplot jsme se už nedočkali. Dne 1. 10. jsme naměřili nejvyšší měsíční teplotu, totiž 23,3°C. Poprvé mrzlo až dne 22. 10.

Listopad – byl naopak nezvykle slunečný, avšak vyskytovaly se časté mrazíky (ve 20 dnech!). Poslední záblesk léta nastal 1. 11. s teplotou 14,8°C (tzv. „léto Všech svatých“). Růst hub i přes časté mrazíky pokračoval dál, i když dne 10. 11. napadly 4 cm sněhu. Dne 29. 11. mrzlo již více, -8,6°C (při zemi -11,8°C) a „houbový rok“ tak definitivně skončil.

Prosinec – proběhl jako silně proměnlivý měsíc. Hned 5. 12. mrzlo nejvíce, a to -10,5°C a 7. 12. ještě -10,1°C. Naopak 10. 12. bylo teplo, 10,8°C. 18. 12. napadlo trochu sněhu, ten ale na Štědrý den (24. 12.) zcela roztál. Silné až bouřlivé větry byly častým projevem počasí. Srážek spadlo ještě méně než v listopadu. Zvláštností byl výskyt velmi vysokého tlaku vzduchu, kdy 29. 12. v 7 hodin ráno bylo naměřeno 731,9 torr, tj. 975,8 hPa, tedy ve výšce 533,54 m n. m. při teplotě -0,6°C. Po přepočtu na hladinu moře dostaneme velmi vysoké hodnoty, a to 782,1 torr a 1042,7 hPa!

Slunce svítilo celkem 1620,5 hodin. Nejdéle v srpnu (251,6 hodin) a nejméně v prosinci (48,8 hodin). Jasných dní, s oblačností méně než 20%, bylo 53 (nejvíce v září, 13), nejméně v lednu až březnu, (po 1). Zamračených dní, s oblačností nad 80% bylo naopak 132 (nejvíce v prosinci, 19). V 63 dnech Slunce nesvítlo vůbec (nejvíce v prosinci, 15). Mlha nás trápila ve 27 dnech (nejvíce v prosinci, v 6 dnech). Bouřku jsme pozorovali jen v 18 dnech. Silné větry vály v 30 dnech, z toho bouřlivé pak ve 13 dnech. Padající srážky všeho druhu se vyskytly ve 210 dnech, z toho sněžilo v 56 dnech a sněhová pokrývka ležela jen 36 dnů. S denním úhrnem srážek 1,0 mm a více bylo 115 dnů a s denním úhrnem srážek 10,0 mm a více jen 11. Průměrná relativní vlhkost vzduchu vyšla v hodnotě 81% (nejvyšší byla v listopadu, 90% a nejnižší naopak v květnu, 71%), zatímco v měřicím termínu 14 hodin byla nižší, a to 65% (nejmenší průměr ve 14 hodin mělo září s hodnotou 50%). Nejnižší vlhkost vůbec jsme naměřili ve 14 hodin dne 22. 5., a to 27%. Průměrná oblačnost vyšla 63% (nejvíce v říjnu, 80%, nejméně v září, 39%). Průměrný tlak vzduchu v nadmořské výšce 533,54 m vyšel 715,5 torr, což je 953,9 hPa. Přepočtením na hladinu moře vyjde hodnota 762,9 torr, tj. 1017,1 hPa. Podíl tlaku vodních par činil z celkového tlaku vzduchu 7,16 torr, což je 9,55 hPa.

Mrazových dní ve dvou metrech nad zemí (v budce) bylo jen 117, ale při zemi 153. Silný mráz (alespoň -10 °C) jsme zaznamenali ve 14 dnech (nejvíce v lednu, 12). Celodenní mrazy, tzv. ledové dny byly zjištěny jen v 16 dnech. Vegetačních dní (s teplotou alespoň 10 °C) bylo 213, teplých dní (alespoň 20 °C) 120, letních dní (25 °C a více) 52 a zažili jsme i 14 tropických dnů (30 °C a více), avšak hranice 35°C nebylo tentokrát dosaženo vůbec. Teplých nocí (teplota neklesla pod 10 °C) bylo 92 (nejvíce v červenci, 25), letních nocí (teplota neklesla pod 15 °C) bylo 9 (v červenci 6). Průměrná rychlost větru byla zjištěna 2,08 m/s, tj. 7,49 km/h, ve 14 hodin pak 2,90 m/s, tj. 10,44 km/h. Nejsilnější náraz větru o rychlosti 26,3 m/s (94,68 km/h) byl naměřen dne 8. 2. v 19,48 hod SEČ. Rosa byla zaznamenána ve 131 dnech, nejvíce v srpnu, ve 26 dnech. Jíní bylo v 57 a jinovatka v 5 dnech. Krásu duhy jsme mohli obdivovat ve 4 dnech, náledí či zmrazky nás sužovaly jen v 6 dnech a ledovka v 1 dni.

Následuje přehled rozčlenění četností větru podle směru a podle průměrné rychlosti v těchto jednotlivých směrech.

| Směr: | S | SV | V | JV | J | JZ | Z | SZ | bezvětří | celkem |
|-------------------------|------|------|------|------|------|------|-------|-------|----------|----------|
| Průměrná četnost v % | 5,19 | 5,19 | 8,10 | 6,83 | 3,83 | 5,74 | 33,61 | 13,84 | 17,67 | 100% |
| Průměrná rychlost v m/s | 1,71 | 1,80 | 1,99 | 2,41 | 2,48 | 3,26 | 2,93 | 1,76 | 0 | 2,08 m/s |

Konečně je tu závěr naší povětrnostní exkurze do uplynulého, teplotně silně nadnormálního roku 2016. Zažili jsme rok s příjemným teplým létem, které se protáhlo až do září. Jak to ale bude s nastávajícím rokem z hlediska počasí, nikdo z lidí, natož snad já sám, opravdu nedovede seriózně ani odhadnout. Dlouhodobé předpovědi jsou značně nespolehlivé, spíše jde o hádání než o nějakou prognózu. Vždyť si stačí jen „chvilku“ počkat na začátek roku 2018, kdy vše, dá-li Pán Bůh, spolehlivě a důkladně na tomto místě z hlediska počasí zhodnotíme. Buďme plni očekávání, jaké počasí i se svými výkyvy a zvláštnostmi přijde. Těšme se na dny příští v našem milém městě a v okolí, v naší milované české vlasti. Buďme více spokojeni, že v takové krásné a bohaté zemi žijeme, a buďme vděční za každý prožitý den...